

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Τι είναι η περίληψη

- Είναι ένα συνοπτικό κείμενο που προκύπτει από ένα άλλο, το οποίο είναι μεγαλύτερο σε έκταση. Άρα, δεν είναι αυτόνομο γραμματειακό είδος, αφού, για να υπάρξει, προϋποθέτει κάποιο άλλο.

Τι επιδιώκουμε με τον περιληπτικό λόγο

- Να πληροφορήσουμε τους άλλους με λιτό και σαφή τρόπο για το περιεχόμενο ενός κειμένου.

Πώς γράφουμε μια περίληψη

A. Διαβάζω, κατανοώ και επιλέγω

Διαβάζω προσεκτικά το κείμενο ώστε να κατανοήσω το γενικό περιεχόμενο και βρίσκω το νοηματικό του κέντρο.

1. Κατανοώ το νόημα κάθε παραγράφου :

- Εντοπίζω τη θεματική περίοδο που με οδηγεί στο κύριο θέμα / νόημα. Ανιχνεύω σημαντικές πληροφορίες – λεπτομέρειες που έχουν σημασία για την ανάπτυξη της παραγράφου και σημειώνω τις λέξεις / φράσεις κλειδιά.
- Διαγράφω (νοερά) τις λεπτομέρειες (π.χ. επεξηγήσεις, παραδείγματα) και ό,τι άλλο θεωρώ ως δευτερεύουσα πληροφορία.
- Βρίσκω μέσα στην κατακλείδα της κάθε παραγράφου στοιχεία που συμπληρώνουν το νόημα της θεματικής περιόδου.
- Δίνω στις παραγράφους πλαγιότιτλους συνοψίζοντας τις κύριες έννοιες και αναζητώ συνώνυμες λέξεις για να τις αντικαταστήσω (αν δεν πρόκειται για ορολογία).

Η ικανότητα πύκνωσης του λόγου, δηλαδή το να αποδίδουμε συνοπτικά τα νοήματα, είναι πρωταρχική κατά τη διαδικασία συγγραφής της περίληψης

B. Συνοψίζω τη βασική ύλη με συντομία (συγγραφή περίληψης)

1. Γράφω περίληψη ανά παράγραφο, με τρόπο, όμως, που να σχηματίζεται ένα ενιαίο κείμενο. Για να πετύχω αυτό το στόχο, δεν παραθέτω απλώς τον ένα πλαγιότιτλο μετά τον άλλο, αλλά τους συνδέω όσο πιο επιδέξια μπορώ, χρησιμοποιώντας συνδετικές λέξεις / φράσεις. Όπου είναι αναγκαίο, προσθέτω τα επιπλέον σημαντικά στοιχεία που εντόπισα.
2. Προσέχω ώστε να μην επαναλαμβάνω στοιχεία που βρίσκονται σε διαφορετικές παραγράφους, εκτός κι αν χρησιμοποιούνται με εντελώς διαφορετικό τρόπο. Εάν σε δύο παραγράφους παρατηρείται συνάφεια περιεχομένου, τις συμπύσσω.
3. Εάν υπάρχουν ερευνητικά στοιχεία, παρουσιάζω μόνο το πόρισμα.
4. Διατηρώ την οπτική γωνία του συγγραφέα και αποδίδω πιστά το περιεχόμενο του κειμένου χωρίς να το σχολιάζω, να το επιδοκιμάζω ή να το αποδοκιμάζω.
5. Υιοθετώ ύφος με καθαρά πληροφοριακό χαρακτήρα, τυπικό, όσο γίνεται πιο ουδέτερο (αποφεύγεται η χρήση α' και β' προσώπου).

Γ. Ελέγχω την ορθότητα της περίληψής μου

1. Διαβάζω την περίληψη που έγραψα και ελέγχω έχοντας υπόψη μου ότι :

Θετικά στοιχεία θεωρούνται:

- Η σωστή σύλληψη του νοηματικού κέντρου και η πληρότητα κατανόησης του κειμένου.
- Η επιλογή των σημαντικών ιδεών-πληροφοριών.
- Η ικανότητα πύκνωσης του κειμένου μέσα από διάφορες τεχνικές (γενίκευση, αναδιατύπωση κτλ.).
- Η σύνταξη μιας περίληψης με ομαλή ροή και συνοχή.
- Η λογική αλληλουχία / ο λογικός ειρμός των νοημάτων.
- Το πληροφοριακό ύφος.
- Η επιτυχής χρήση των διαρθρωτικών λέξεων ή φράσεων.
- Η ορθή χρήση της γλώσσας (ορθογραφία, στίξη, σύνταξη, λεξιλόγιο).

Αδυναμίες Θεωρούνται:

- Η απόκλιση από το νοηματικό κέντρο του κειμένου.
- Η παράθεση δευτερευουσών ιδεών-πληροφοριών σε βάρος των κύριων-σημαντικών.
- Η κριτική τοποθέτηση-σχολιασμός του κειμένου.
- Η άτακτη παράθεση των ιδεών-πληροφοριών του κειμένου.
- Η έλλειψη συνοχής και αλληλουχίας μεταξύ των μερών-προτάσεων της περίληψης.
- Η αυτούσια μεταφορά λέξεων και φράσεων του αρχικού κειμένου στη περίληψη.
- Οι αποκλίσεις από τους κανόνες της Γραμματικής και του Συντακτικού της Νέας Ελληνικής.

2. Μετρώ ενδεικτικά μερικές γραμμές της περίληψής μου, για να υπολογίσω τον αριθμό των λέξεων που ορίζεται και διορθώνω αναλόγως. Εάν οι λέξεις μου είναι πολύ λιγότερες από αυτές που ζητά η άσκηση, ξαναψάχνω στο κείμενο, για να βρω σημαντικές έννοιες που παρέλειψα και τις προσθέτω. Εάν οι λέξεις μου είναι πολύ περισσότερες από αυτές που ζητά η άσκηση, ελέγχω μήπως έχω δώσει λεπτομέρειες στο περιεχόμενο και αφαιρώ ό,τι μπορεί να αφαιρεθεί χωρίς να επηρεάσω τη λογική συνέχεια και τη συνοχή του κειμένου μου.

Βιβλιογραφία :

- Παπαϊωάννου Πηνελόπη – Πατούνα Αναστασία, *Η Περίληψη ως κείμενο και αντικείμενο διδασκαλίας*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003.
- *Αξιολόγηση της περίληψης κειμένου*, (<http://users.otenet.gr/~aker/Perilipsi.htm>, 10/10/2004) στο *Οδηγίες για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στο Ενιαίο Λύκειο*, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα 2001.
- *Τυπολογία της περίληψης*, <http://www.komvos.edu.gr/glwssa/perilipsi/2Basic.htm>, 17/09/2002.